

September 2010

Information till kommuner, arbetsgivare och skyddsombud.

Den tunga slangdragningen vid slamsugning ska upphöra.

Anställda som jobbar med slamhämtning har ett tungt arbete med att dra slang fram till otillgängligt placerade brunnar och behållare. Väl framme ska ett tungt lock av ex betong dras åt sidan eller lyftas för att komma åt att suga. Hämtningen görs med slambilar och båtar.

På öar och på fastlandet förekommer det att slang dras mellan 10-70 meter i terräng och på höjden 5-10 m upp på berg, via buskar, bryggor, staket och andra hinder.

Arbetet är tungt, och kräver dragkrafter högt över de nivåer som finns i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om Belastningsergonomi, AFS 1998:1 och Manuell hantering, AFS 2000:1. Mätning av dragkraften som har gjorts visar att slang som dras på plan mark redan efter 10 meter bedöms som för tungt.

I 3 § AFS 1998:1 Belastningsergonomi står det att arbete som kräver kraftutövning ska utformas så att man kan arbeta utan att utsättas för hälsofarliga fysiska belastningar. I bil A i bedömningsmodellerna beskrivs vad hälsofarligt arbete är, ex. max 15/25 kg vid lyft av börda och max 200 N vid drag/skjut/bromskraft kontinuerligt arbete och max 300 N när man drar igång bördan, igångsättningskraft.

Beskrivning av mättillfället:

När chauffören drar ut slang har han en fjärrkontroll i höger hand (död mans grepp) som driver slangrullen och sedan drar han slang med vänster hand/arm. Dragkraften för slangdragningen (kontinuerlig dragning) var ca

220 N vid 20 m slang
320 N vid 30 m slang
400 N vid 40 m slang
500 N vid 50 m slang

Dessa dragkrafter uppmättes vid goda förhållanden; en plan grusväg som sluttade lite nedför.

Det gjordes även mätningar av dragkraften för att få bort brunnslocken. Dragkraften för igångsättning låg mellan 460 N och 850 N.

www.avfallsverige.se har skrivit lite om både lock och avstånd. Hur tunga locken kan vara, beror på om du lyfter locken eller kan dra locken av och på. Många kommuner har infört läsbara plastlock.

Enligt föreskriften Manuell hantering, AFS 2000:1, ska den tunga manuella hanteringen i första hand upphöra och i andra hand ersättas av tekniska anordningar/maskinella lösningar.

Arbetsmiljöverket, Stockholms distrikt har påbörjat tillsyn i några kommuner med målsättningen att slangdragning över 30 meter på plan yta och all slangdragning i lutningar åtgärdas i år. Målet för 2011-12 är att slangdragning ska understiga 10 meter och inte ske alls i kuperad terräng. Exempel på lösning är att ansluta slangen nere vid bryggan/stranden eller vid bilväg där fordonet kan stanna.

Tunga lock ska åtgärdas.

Trafiksäkerheten. Slambilarna har svårt med framkomligheten och sikten är dålig, bilarna får ta sig fram på smala grusvägar med dålig bärighet. Bilarna backar långa sträckor för att komma åt och vänder i terrängen och på stugtomter.

Genom information kan kommunerna få fler att gå över till modernare lösningar.

För ytterligare information kontakta:

Agnita Wörn, arbetsmiljöinspektör, tele 070-586 13 87, 08-475 01 51, agnita.warn@av.se, stockholm@av.se, www.av.se